

DZWON NIEDZIELNY

MŁODZI, NA WAS KOLEJ!

Po uroczystem poświęceniu i otwarciu Domu Katolickiego w Krakowie (26. X. b. r.) popołudniu odbyło się poważne zebranie prezydium, asystentów i delegatów Akcji Ka-

Było jakieś półtorej setki osób. Obok Arcypasterzy, widzę profesorów uniwersytetu, widzę kilku panów, piastujących bardzo wysokie stanowiska społeczne, widzę kilkunastu star-

Książe-Metropolita Sapieha wśród druhow katolickiego stowarzyszenia młodzieży polskiej.

tolickiej z całej diecezji. W obecności obydwóch Arcypasterzy krakowskich radzono nad rzeczami tak poważnymi i trudnymi jak pogrzebienie życia religijnego wśród katolików, zaciśnienie sieci organizacyj katolickich, podniesienie i rozpowszechnienie prasy katolickiej, jednym słowem było to zebranie poświęcone najważniejszym i najpilniejszym sprawom diecezji krakowskiej.

Zrobiłem dokładny przegląd zaproszonych.

szych i młodszych kapłanów, wiele pań i panów, z których niektórzy z bardzo daleka przybyli, widzę dobrze mi znanych delegatów z okręgów robotniczych; są też i bracia włościanie a wśród nich nie brakło i barwnych strojów naszych drogiej Podhalańców. A wszyscy skierowali myśl w jednym kierunku — jak panowanie Chrystusowe na odcinku naszej diecezji umocnić, ugruntować.

Nie byłoby może nic nadzwyczajnego w tem,

że starsi katolicy radzą nad sprawami Chrystusowemi. Ale uderzyła mię rzecz jedna, mianowicie, wśród zebranych ujrzałem młodego człowieka, z ludu wiejskiego, który nie dawniej jak przed rokiem jeszcze należał do Stowarzyszenia młodzieży polskiej, nosił jej odznakę, jednym słowem był druhem.

Bardzo mię to ucieszyło i zastanowiło.

Z tyłu stron słyszałem nieraz zarzuty, że praca w katolickich Stowarzyszeniach młodzieży nie przynosi żadnych rezultatów, że uczy tylko obłudy, że daje tylko tanią poślótkę, a nie sięga w głąb. Otóż i bezpodstawność tych zarzutów. Pomyślałem sobie wtedy: choćby to stowarzyszenie, do którego należał ten młody człowiek nie zrobiło nic więcej, tylko wydało jednego takiego druha, który potrafił zrozumieć i przejąć się ideami katolickimi do tego stopnia, że go tu na te poważne obrady zaproszono — to już najzupełniej wystarczy. Praca tego stowarzyszenia nie poszła na marne. Niech tylko każde stowarzyszenie (a mamy ich w naszej diecezji 148) wyda rocznie tylko jednego katolickiego działacza, to Chrystus Pan będzie miał w naszej diecezji już rokrocznie o 148... szczerych przyjaciół i apostołów więcej.

To był tylko jeden przykład. A wiemy doskonale, że już nie jeden, ale całe dziesiątki i setki dawnych druhów pracują samodzielnie w organizacjach katolickich, że zasiadają w radach gminnych, świecąc przykładem i broniąc śmiało ideałów polskich i religijnych, że gdzie chodzi o podniesienie materialne czy moralne

wsi tam oni są pierwsi, że w swoim duszpaście nie widzą wroga, ale przyjaciela i bożego posłannika. I szeregi takich skończonych ludzi rokrocznie opuszczają sale naszych skromnych stowarzyszeń wiejskich czy miejskich.

Jeden tylko był zasadniczy brak w naszym dotychczasowym postępowaniu a to, że tym wychodzącym ze stowarzyszeń starszym druhom pozwalaliśmy się rozpuływać wśród innych mniej wyrobionych czy nawet wrogich Kościołowi elementów, że nie dawaliśmy im żadnej organizacji dla starszych, w którychby oni dalej mogli prowadzić swoje zaczęte dzieło i jak z ogniska wysyłać na wszystkie strony jasne, ciepłe promienie katolicyzmu, któremi w naszych organizacjach się przepoili.

Ale da Bóg ta luka wnet się zapełni, bo oto zabierająca się tak ochotnie do pracy organizacja Akcji Katolickiej wnet wyłowi te wszystkie z takim trudem w stowarzyszeniach obrabiane, szlachetne kamienie, bo oto otwiera im na oścież wrota wszystkich katolickich prac i woła: *Dawni drhowie katolickich stowarzyszeń młodzieży polskiej łączcie się! Nie rańcie po drogach życia, wszczepionych wam bożych ideałów, oto odrąbiono pobudkę głośną, oto wzywa was do pracy na swoim zagonie Bóg, wzywa was wasza ukochana Ojczyzna.*

Czyż nie widzicie jak starsi spracowani żniwiarze ustępują jeden po drugim, a ich prace musicie podjąć wy, ich synowie i wnuki?

Nie ociągajcie się, stańcie jak jeden mąż pod sztandarem Boga i ojczyzny. X. W. D.

Marja Czeska-Maczyńska

Polskiej Młodzieży!

*Pośród błyskawic i grzmotów,
ortowych ucicie się wzlotów,
potężnych lotów w nieznane!
Walka, to żywioł młodzieży,
młodzież nie waży, nie mierzy,
lecz broni prawdy kochanej,
broni ich życiem, czy księgą,
mieczem lub ducha potęgą.*

*Za dziadów szczytnym przykładem,
za ojców wspaniałym śladem,
Ojczyzny brońcie i Boga.
Brońcie ich w każdej godzinie,
tą myślą, co w niebo płynie
i zwalcza w nas samych wroga.
O bądźcie silni tą siłą,
co życiem jest, nie mogiłą!*

*Zwalczajcie myśli przyziemne,
rozpaczne, krwawe, nikczemne,
dążcie na ducha wyżyny.
Potężnym chwytem, Wy, młodzi,
ratujcie ze zła powodzi,
przekujcie słowa na czyny!
Bierzcie się z światem za bary,
niech zczeszczą piekielne mary.*

*O bądźcie młodzi! Wy, młodzi,
młodością, co radość rodzi
i błyska światłem w noc czarną.
Wy, Króla Ducha rycerze,
nie wchodźcie z ziemią w przymierze,
myśl ukochajcie mocarną.
Myśl, która w bezkres ulata
i osiłą stanie się świata.*

Prosimy wszystkich druhów katolickich stowarzyszeń młodzieży polskiej, by rozpowszechniali „Dzwon Niedzielny“ w swoich stowarzyszeniach, wśród krewnych i znajomych.

REDAKCJA „DZWONU“.

„Do Ciebie podnoszę serce moje”

(Z liturgji niedzieli I. Adwentu)

W dzisiejszej Ewangelji zapowiada Chrystus Pan straszne czasy, jakie nastaną przed końcem świata: „Będą znaki na słońcu i księżycu i gwiazdach, a na ziemi ucisk ludów i zamieszanie wobec szumu morskiego i bałwanów;” „potęgi niebios zostaną wstrząśnięte;” „ludzie szaleć będą ze strachu i oczekiwania tego, co na cały świat przypadnie.”¹⁾

Straszne czasy nastaną! — ale Chrystus Pan tak powiada do nas: „Gdy zaś to dzieć się zacznie, nabierzcie ducha, i podnieście głowy wasze, bo zbliża się wasze wybawienie.”

Jakto, Chryste? Gdy zapowiedziane przez Ciebie straszne czasy nastaną, my radować się mamy? Nabrać ducha, podnieść głowy w górę?

Tak! My, katolicy, nie mamy powodu szaleć ze strachu i oczekiwania tego, co na cały świat przypadnie. Bo te chwile straszne — to początek radosnego Alleluja, to koniec prześladowań Kościoła, to jego wybawienie, „a śmierci dalek nie będzie, ani smutku, ani krzyku, ani boleści więcej nie będzie.” (Obj. 21, 4.) I grzechu więcej nie będzie i Bóg będzie mieszkał z nami, a my z Bogiem.

Nie mamy więc powodu szaleć ze strachu i oczekiwania tego, co na cały świat przypadnie... ale pod jednym warunkiem.

Mianowicie ten nie ma powodu szaleć ze strachu, kto jest w stanie łaski poświęcającej. A czy my jesteśmy?...²⁾

W zrozumieniu swej nędzy grzechowej, w zrozumieniu, że bez Ciebie. Boże, sami nic uczynić nie możemy, padamy na kolana przed Tobą, korzimy się w prochu, wyznając przed Tobą swą nędzę i błagamy, błagamy, błagamy Cię o pomoc:

„Do Ciebie podnoszę serce moje: Boże mój, w Tobie ja ufam, a nie będę zawstydzon”. Boże, bez Twojej pomocy nie zasłużę na to, bym w on dzień Sądu stanął po prawicy. Ale, Boże mój, w Tobie ja ufam, a nie będę zawstydzon, nie będę zawstydzon na wieki.

„Daj mi poznać drogi Twoje, Panie, i ścieżek Twoich naucz mię”. Panie, ja wiem, że drogi Twoje podałeś nam w objawionej nauce Twojej. Ale trzeba mi Twego światła, światła Ducha Świętego, bym dobrze poznał Twe drogi. I trzeba mi Twoj łaski, bym, poznawszy drogi Twoje, nie tylko je znał, ale chodził niemi. Daj mi poznać drogi Twoje, Panie, i ścieżek Twoich naucz mię.

Boże mój, oby modlitwa z introitu, jaką w 1. dniu roku kościelnego odmawiam nie

schodziła mi z ust w ciągu całego roku: „Do Ciebie podnoszę serce moje: Boże mój, w Tobie ja ufam, a nie będę zawstydzon. Daj mi poznać drogi Twoje, Panie, i ścieżek Twoich naucz mię”.

Władysław Jelonek.

Ewangelja na niedzielę I. Adwentu.

(Łuk. 21, 25—33).

W on czas: Mówił Jezus uczniom swoim: Będą znaki na słońcu i księżycu i gwiazdach, a na ziemi uciśnienie narodów dla zamieszania szumu morskiego i nawałności. Gdy będą ludzie schnąć od strachu i oczekiwania tych rzeczy, które będą przychodzić na wszystkich świat. Albowiem moce niebieskie wzruszone będą. A tedy ujrzą Syna człowieka, przychodzącego w obłoku, z mocą wielką i z majestatem. A to gdy się dzieć pocznie, spoglądajcież a podnoście głowy wasze: boć się przybliży odkupienie wasze. I powiedział im podobieństwo: Spójrzycie na figowe i na wszystkie drzewa: gdy już z siebie owoc wypuszczają, wiecie, — że już blisko jest lato. Tak i wy, gdy ujrzyecie, iż się to będzie dzieło, wiedzcież, żeć blisko jest Królestwo Boże: Zaprawdę mówię wam, że nie przeminie ten rodzaj, aż się wszystko ziści. Niebo i ziemia przemijają: ale słowa moje nie przemijają.

Kalendarz tygodniowy.

30	listop.	niedziela	I. Adwentu, Andrzeja
1	grudnia	poniedź.	Eligjusza, Natalji
2	„	wtorek	Bibjanny, Aureli
3	„	środa	Franciszka Ksawerego
4	„	czwartek	Barbary, Piotra Chryz.
5	„	piątek	Sabby, Kryspina
6	„	sobota	Mikołaja.

Nasz Kalendarz

CENA 1'50

Zamawiać
w Administracji
Dzwonu
Niedzielnego

Przy 10 egzemplarzach znaczny opust.

¹⁾ Ewangelję podaję w tłumaczeniu ks. Szczepańskiego: „Cztery Ewangelje”.

Męczeństwo siedmiu braci Machabejskich i ich matki

(II księga machabejska, 7, I—42).

Około r. 200 przed Chrystusem król syryjski, Antjoch, podbił Egipt i leżącą na drodze ziemię żydowską. Rozkazał on w świątyni w Jerozolimie postawić bałwana pogańskiego, księgi zakonu Bożego spalić, a Żydom zastosować się do praw pogańskich, składać ofiary bałwanom i jeść mięso z tych ofiar, tudzież potrawy zakazane.

Nie posłuchał tego rozkazu starzec Eleazar i poniósł śmierć męczeńską za to, że nie chciał nawet udawać, jakoby stosował się do narzuconych bezbożnych praw i w ten sposób dawać złego przykładu młodzieży.

Niebawem poniosło podobną śmierć 7-dmiu braci machabejskich, nieznanych z własnego nazwiska.

Oto co opowiada Księga Machabejska:

A przydało się, iż siedmiu braci¹⁾ pospołu z matką ich pojmany, od króla przymuszano, aby przeciw prawu świnię mięso jedli, bijąc ich biczami bykowemi. A jeden z nich, który był pierwszy, tak mówił: Czegóż się pytasz, albo czego się chcesz od nas dowiedzieć? Gotowiśmy raczej umrzeć, niżli zakon Boży ojczysty przestąpić. Rozgniewawszy się tedy król, rozkazał panwie i kotły miedziane rozpalić, które gdy natychmiast rozpalono, kazał temu, który naprzód mówił, język urznąć, a skórę z głowy zdarłszy, ręce i nogi jego obciąć, na co inni bracia jego i matka patrzali. A gdy już we wszystkim do niczego się nie godził, kazał ogień przyłożyć i jeszcze dychającego smażyć w panwi: gdy go długo w niej męczono, drudzy pospołu z matką napominali jeden drugiego, aby statecznie śmierć podjęli, mówiąc: Pan Bóg wejrzy na prawdę, a uciechy się w nas²⁾, jako oświadczeniu pieśni Mojżesz oznajmił: „I w sługach swoich uciechy się”.

A gdy tym sposobem on pierwszy umarł, wiedziono drugiego ku naigrawaniu: a skórę głowy jego z włosami zdarłszy, pytali, jeśli by chciał jeść pierwej, niż go po wszystkim ciele na każdym członku męczyć będą. Ale on, odpowiadając ojczystą mową, rzekł: Nie uczynię. Dlatego i ten wtóry męki pierwszego podjął, a konając tak rzekł: Acz ty, najzłotliwszy, w niniejszym żywocie nas tracisz, ale król świata nas, za swe prawa umarłych, na wiecznego żywota zmartwychwstanie zbudzi.

Po onym trzeci był naigrawan, a gdy mu język podać kazano, wnet podał, i śmieje ręce wyciągnął, i z ufnością mówił: Z nieba to mam, ale dla zakonu Boga teraz i to wzgardzam, bo się od niego znowu to otrzymać spodziewam, tak iż król i którzy z nim byli, dziwowali się sercu młodzieńca, że jako na nic na męki nie dbał.

A gdy ten tak umarł, czwartego także męcząc trąpili. A gdy już był bliski śmierci, tak

rzekł: Lepiej jest od ludzi na śmierć zdany czekać nadziei od Boga, którzy od niego znowu mają być wskrzeszeni: bo dla ciebie nie będzie zmartwychwstania ku żywotowi.

A gdy przywiedli piątego, męczyli go. Ale on, wejrząwszy nań,³⁾ rzekł: Mając moc między ludźmi, będąc skazitelny,⁴⁾ czynisz, co chcesz; a nie mniemaj, żeby naród nasz był od Boga opuszczony. Cierpliwie czekaj, a ujrzysz wielką moc jego, jako ciebie i potomstwo twe męczyć będzie.

Potem wiedziono szóstego, i ten, poczynając umierać, tak mówił: Nie myl się darmo, bo my to sami dla siebie cierpimy, żeśmy przeciw Bogu naszemu zgrzeszyli, i stały się nam rzeczy podziwiania godne. Wszakże ty nie mniemaj, żebyś miał ująć karania, żeś się ważył przeciw Bogu walczyć.

Ale matka nad miarę dziwna, a pamięci między dobrymi godna; która na ginących siedmiu synów jednego dnia patrząc, dobrem sercem znosiła, dla nadziei, którą w Bogu miała. Każdego z nich ojczystą mową mężnie napominała, będąc pełna mądrości; a myśli niewieściej mężnego serca dodając, do nich mówiła: Nie wiem jakoście się w żywocie moim ukazali; bo nie jam ducha i duszę wam darowała i żywot, i każdego członki nie jam sama spoila; ale Stworzyciel świata, który wynalazł poczęcie wszechrzeczy⁵⁾, i wam z miłosierdziem znowu ducha przywróci i żywot, skoro wy teraz samymi sobą dla praw Jego gardzicie.

Lecz Antjoch, mniemając, że nim gardzono, i puściwszy też mimo głos urągający, gdy jeszcze najmłodszy pozostał, nie tylko go słowy upominał, ale i pod przysięgą obiecywał, że go bogatym i szczęśliwym uczyni, i jeśli by odstąpił od praw ojczystych, że go będzie miał za przyjaciela i potrzeb mu doda⁶⁾. Ale gdy się młodzieniec żadną miarą nie skłaniał, na to, zawołał król matkę i radził jej, aby młodzieńcowi radziła ku zdrowiu. A gdy ją długimi słowy napominał, obiecała, że synowi będzie radziła⁷⁾. A tak schyliwszy się do niego, szydząc z okrutnego tyrana, mówiła mową ojczystą: Synu mój, zmiłuj się nade mną, którąm cię dziewięć miesięcy w żywocie nosiła i przez trzy lata przy piersiach miała, i chowała, i do tych lat przywiodła. Proszę, synu, abyś spoirzał na niebo i na ziemię, i na wszystko, co na nich jest, i rozumiał, iż Bóg to z niczego uczynił i rodzaj ludzki. Tak się stanie, że się nie będziesz bał tego kata; ale stawszy

¹⁾ Siedmiu braci. Nazywani są Machabejskimi dlatego tylko, że w tych czasach ponieśli śmierć męczeńską i że o tem opowiada księga Machabejska.

²⁾ Uciechy się w nas. Pociesz nas: albo: cieszy się z naszej wytrwałości w wierze. Słowa następne przytoczone są z Deut. 32, 36.

³⁾ Wejrząwszy nań, t. j. na króla.

⁴⁾ Skazitelny. Równie jak i my podległy cierpieniom i śmierci.

⁵⁾ Który wynalazł poczęcie. Który jest początkiem wszystkich rzeczy.

⁶⁾ Potrzeb mu doda. Da, czego by tylko potrzebował.

⁷⁾ Będzie radziła, co nakazywała wiara w Boga, nie zaś to, czego żądał król.

się godny braci twych uczestnikiem, podejmij śmierć, abym cię z braćmi twymi w onem zmiłowaniu przyjęła⁸⁾.

To gdy ona jeszcze mówiła, rzekł młodzieńiec: Na cóż czekacie? Nie słucham rozkazania królewskiego, ale rozkazania zakonu, który nam jest dan przez Mojżesza. Ale ty, któryś się stał wynalazcą wszelkiej złości na Hebrajczyków, nie ujdiesz ręki Bożej. Bo my to dla grzechów naszych cierpimy; i choć się na nas dla grzechu i karania Pan, Bóg nasz, trochę rozgniewał, ale przejednan będzie sługom swoim. Ale ty, złośliwy, a ze wszelkich ludzi najgorszy, nie wynoś się próżno daremnemi nadziejami, rozpaliwszy się na sługi jego; albowiem jeszcześ nie uszedł sądu wszechmocnego a wszystko widzącego Boga. Bo bracia moi, krótkie teraz boleści wycierpiawszy, w przymierzu żywota wiecznego są postanowieni,⁹⁾ ale ty sądem Bożym sprawiedliwe pychy twojej karanie odniesiesz. Lecz ja, jako i bracia moi, duszę i ciało moje dajam za prawa ojczyste, wzywając Boga, aby co rychlej narodowi naszemu miłościwym był, a ty żebyś w mękach i w karanu wyznał, że on sam jest Bogiem. Na mnie zaś i na braciach moich niech ustanie gniew Wszechmocnego, który sprawiedliwie spadł na wszystkich nasz naród. Tedy król, gniewem zapalony, nad tym okrutniej niż nad wszystkimi się srożył, gniewając się, że był naigra-

⁸⁾ W onem zmiłowaniu. Na sądzie ostatecznym.

⁹⁾ W przymierzu żywota wiecznego, są postanowieni. Dostąpili nagrody, obiecaniej zachowującym zakon.

ny. A tak i ten czysty¹⁰⁾ zszedł, we wszystkim w Panu ufając.

A naostatek po synach i matka śmierć poniosła.

Oto co o męczeństwie braci machabejskich zauważył św. Grzegorz z Nazjanzu, odpowiadając na zapytanie, dlaczego my, chrześcijanie czcimy świętych Starego zakonu:

„Są tego godni, aby ich wszyscy czcili, ponieważ mężnie i ze stałością opowiedzieli się za ojcystwami zakonami i przepisami. Jeżeli oni już przed męką Chrystusa ponieśli śmierć męczeńską, czegożby nie dokazali, gdyby cierpieli po Chrystusie, skoro mieliby śmierć Pana jako przykład? Co więcej, godną też uwagi wydaje się mi i wszystkim, którzy kochają Boga, ta myśl ukryta i tajemnicza a szczególnego znaczenia, że nikt z tych, którzy ponieśli śmierć męczeńską przed przyjściem Chrystusa, nie mógł na to się zdobyć bez wiary w Chrystusa“.

¹⁰⁾ Czysty. Nieskalany grzechem, do jakiego go namawiano.

**W LISTOPADZIE śnieg popadnie,
Ubrać trzeba nóżki ładnie,
Ale teraz taka moda,
Ze bucików samych szkoda,
Ubrać trzeba też śniegowce.
Jeśli która Pani zechce,
U Kapery jest gotowy
Wielki wybór zawsze nowy.**

Czy słusznie skarżymy się na młodzież?

Ilekoć słyszę utyskiwania na dzisiejszą młodzież (»za naszych czasów to było lepiej«), na jej bezideowość, zepsucie czy tp, zawsze myślę, że najbardziej utyskują ci, którzy za młodu lepsi pewnie nie byli, a obecnie nie mają dla niej ani zrozumienia, ani wyrozumienia, a przedewszystkiem szukają w niej siebie, zamiast jej dać — siebie.

Dajmy młodzieży idee.

Mówi się, że młodzież przed wojną żyła ideami, ideą wolności i ojczyzny, a obecnie idealizm w niej nie istnieje.

Otóż pozwolę sobie zauważyć, że tak nie jest. Jeżeli młodzież jest bez idei, pogrążona w materjalizmie, zabawach i użyciu, to w znacznej części jest wynikiem środowiska, z którego wyrosła i swoich wychowawców, czy to będą rodzice, czy nauczyciele itp.

Zapewne nie ze wszystkimi można dojść do ładu, właśnie skutkiem przemożnego wpływu ogółu, ale nie uwierzę, aby przynajmniej znaczna część nie dała się porwać dla idei, czy to będzie idea harcerska, abstynencka, potężnej Ojczyzny, czy najszczytniejsza religijno-moralna, Akcji Katolickiej itp.

Trzeba tylko, abyśmy tę ideę sami mieli i słu-

żyli jej wiernie całą duszą. Niema bardziej spstrzegawszych ludzi nad młodzież, jeżeli chodzi o ocenę, czy ktoś z przekonania głosi i spełnia coś, czy tylko z konieczności, dla opinii itp.

Na to nie trzeba dowodów! Historia wielkich ludzi i ich dzieł uczy tego na każdym kroku.

A zatem miejmy sami idee i dajmy je młodzieży!

Miłość zwycięża.

Jeżeli chcemy wychować młodzież w ideach, musimy sami idee kochać, służyć im i kochać młodzież.

Kochać trzeba, chociaż przyjdzie nieraz spotkać się z niewdzięcznością i niezrozumieniem lub objawami, które można wziąć za niezrozumienie i niewdzięczność.

Młodzież kocha rodziców czy wychowawców, nawet gdy ją karzą i są surowi, jeżeli zauważy, że nie płynie to ze złośliwości, złego humoru, nie przekracza miary itp.

Im starsza młodzież, tem bardziej szanuje np. nauczyciela, który był wymagający i zmuszał do uczenia się, a wzrusza ramionami nad tym, który odrabiał »pańszczyznę« i niczego tej młodzieży nie dał.

Kto sieje miłość, zbiera ją także i promieniuje nią naokół.

A zatem trzeba młodzież przede wszystkim — kochać!

Jaki masz w tem interes?

Wielu skarży się, że wszystkie ich wysiłki idą na marne, że ich młodzież nie rozumie. A cóż się okazuje? Oto ten pracuje wśród młodzieży zawodowo np. nauczyciel i więcej nic nie wkłada w tę pracę, nie wkłada w nią duszy, — jak się to mówi. Inna chce uchodzić za wielką filantropkę. Ten chce przypodobać się władzom; ta jest ogromnie drażliwa i chce wszędzie być i wszędzie wcisnąć swe trzy grosze.

A młodzież chce, aby to robiono dla niej i bez osobistego interesu.

Rozdźwięk gotowy!

Młodzież rozpoznaw wnet, kto jaki ma w czem interes i wedle tego się odnosi do działacza i niestety, także do samego dzieła.

Stąd też biada wszelkiej akcji wśród młodzieży, jeżeli się za nią oczekuje wdzięczności, uznania, jakiejś korzyści, zwłaszcza materialnej. Wdzięczność, uznanie młodzieży, korzyść — dla sprawy — przyjdzie, ale pod warunkiem, że nie dla nich się pracuje, że o nie się nie dba.

Trzeba szukać i pracować dla idei bez własnego interesu, a wtedy przyjdzie wszystko inne.

Tu panuje takie samo prawo, jak w owym powiedzeniu Chrystusa Pana: „Szukajcież najpierw Królestwa Bożego i sprawiedliwości jego, a to wszystko będzie wam przydane”.

O! tak, będzie to przydane, ale niezawsze tyle, na ile moglibyśmy liczyć, bo czasem może zawieść, a czasem byłoby to dla nas szkodliwe.

Myślę tu przede wszystkim o pracy nad młodzieżą w duchu Akcji Katolickiej. Tutaj jeszcze więcej trzeba miłości, bezinteresowności i poświęcenia!

Czyś dla młodzieży co poświęcił?

Tak, poświęcenia trzeba!

Trzeba młodzieży poświęcić swój czas, swe pieniądze, swoją wolę nawet, słowem — siebie.

Jeżeli władza może coś znaczyć w szkole czy w rodzinie, to w pracy nad młodzieżą poza szkołą i rodziną trzeba tylko moralnej władzy i przewagi, a tą daje przede wszystkim — poświęcenie.

Z pewnością da Ci się pokierować młodzież, jeżeli dla niej poświęcisz siebie!

Często przyjdzie poświęcić nawet to, co człowiekowi najtrudniej przychodzi, Narzucać własną wolę można tylko do czasu, a tylko w niektórych okolicznościach wolno i trzeba. Zresztą w drobnych rzeczach trzeba ustępować, zaprzeczyć się siebie, bo wtedy tylko uzna dziewczyna czy chłopiec, że masz rację, obstawiając przy czemś, jeżeli wie, że w innych wypadkach niezasadniczej natury chętnie ustąpisz, przyjmiesz życzenia młodzieży, mało tego: pomożesz w tem nawet, co Ci mniej się podoba lub odpowiada.

W takich warunkach uzna, że w danej chwili nie chodzi Ci o siebie i swoje zdanie, tylko o ja-

kąś rzecz, o jakąś ideę, choć jej narazie młodzież nie rozumie lub niedocenia.

Czy na młodzież się skarżyć, czy na Ciebie?

A jeżeli tak, to odpowiedź, Szanowny Czytelniku!

Czy będąc ojcem, matką, wychowawcą czy opiekunem odpowiadasz tym warunkom, czy nie?

Czy niepowodzenia Twe w pracy nad młodzieżą możesz z czystym sumieniem przypisać jedynie i wyłącznie młodzieży?

Podobno nie!

A zatem nie skarżmy się na młodzież, tylko starajmy się o to, abyśmy mieli sami idee, miłość, bezinteresowność i poświęcenie, a wtedy i młodzież z pewnością będzie — dobra! *joł.*

Z życia młodych Zawoja.

„Poznajmy się“, oto hasło rzucone przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej na początku 1930 roku w szeregi młodzieży skupionej w S. M. P., pod sztandarem „Bóg i Ojczyzna“. W myśl tego hasła Stowarzyszenie w Zawoji, postanowiło zorganizować Złot podbabiogórski, mający na celu zbliżenie i poznanie się wzajemne druhów z sąsiednich S. M. P. — oraz wspólną wycieczkę, na szczyt Babiej Góry. — Na dzień 24 sierpnia, zaproszono sąsiednie Stow. jak: Osielec, Maków, Sucha, Stryszawa, Lachowice, Zembrzyce, Tarnawa Dolna — na Złot podbabiogórski do Zawoji. — Prawie wszystkie powyżej wymienione Stow. zgłosiły swój udział w Zlocie z dosyć pokaźną liczbą druhów. — Członkowie S. M. P. z Zawoji z niepokojem oczekiwali tego dnia, w którym miało się zarozić w Zawoji od odznak i czapek przybyłych druhów, w którym z dumą mieli powiedzieć swoim najbliższym:

— Patrzcie! czy sami jesteśmy? czy sami pracujemy? — Patrzcie ilu nas jest!

Nadszedł ów z biciem serca oczekiwany dzień 24 sierpnia. Z powodu niesprzyjającej pogody, a może jeszcze bardziej z opieszałości zaproszonych druhów na Złot przybyła tylko znikoma garstka z dwóch S. M. P. ze Stryszawy i Tarnawy Dolnej. Przybył również na Złot zaproszony Sekretarz Jeneralny z Krakowa ks. Stan. Pankiewicz. Na sumie byli obecni wszyscy druhowie, a ks. Stan. Pankiewicz wygłosił kazanie na temat: Święty Stanisław Kostka jako świetlany i godny do naśladowania wzór młodzieży polskiej. Potem druhowie z Zawoji odegrali komedję: „Kominarz i piekarz“, która wywołała ogólną wesołość na sali, jeden z druhów wygłosił zabawny monolog, czem jeszcze bardziej pobudził obecnych do śmiechu. Następnie odbyło się zebranie druhów, połączone z uroczystym przyjęciem nowych członków, oraz z referatem ks. Pankiewicza: „Co może dać S. M. P. młodzieży zorganizowanej“. — Po zebraniu wspól-

na fotografja i obiad, poczem druhowie, po-
żegnawszy serdecznie ks. Pankiewicza, — wy-
ruszyli rażno, z piosenką na ustach, na
wycieczkę do Babiej Góry.

Noc już zachodziła, kiedy po długim, peł-
nym gwaru marszu, stanęli nareszcie spotnia-
li i zmęczeni w schronisku pod szczytem Babiej
Góry. Gospodarze schroniska, powia-
domieni o wycieczce przez swego sy-
na, drh. R. Gancarczyka, całą gromadę
druhów przyjęli bardzo serdecznie
i nie szczędzili zabiegów, ażeby im
tylko pobyt w schronisku uprzyjemnić.
Po chwili odpoczynku w schronisku
i spożyciu kolacji, kierownik wy-
cieczki drh. W. Bartyzel, zebrał dru-
hów — wycieczkowiczów i wyprowa-
dził na małą polankę leśną, nieopodal
schroniska, aby odmówić wspólną mo-
dlitwę wieczorną. — Była cudownie
piękna, spokojna noc gwiazdzista...
Cała przyroda pogrążona już była
w głębokim, spokojnym śnie; cisza
była zupełna. — Na ziemię spłynął
czarny mrok, wywołując dziwaczne
kształty upiórów... Na północy, na
skłonie widnokregu, niby wschodzący
księżyc albo dalekie ognisko paste-
rzy: płonęły światła na ulicach Kra-
kowa. Swierki, rosnące wokół polany,
przybrały fantastyczne postacie, jak
gdyby chciały przerazić tych śmiałków,
którzy odważyli się wtargnąć w ich ta-
jemniczą krainę... Na leśnej polanie, pod

gwiazdzistym baldachimem niebios w skupie-
niu ducha modliła się młodzież polska... —
Głęboką ciszę wieczorną, niby ostry miecz,
przeszyła pieśń: „Wszystkie nasze dzienne
sprawy...” i w kornem dziękczynieniu popły-
nęła gdzieś nad gwiazdy, — do Pana zastępów.
Nie przebrzmiało jeszcze echo, gdy z piersi
młodzieży potężnym akordem wypłynęła nowa
pieśń: „My chcemy Boga“, a następnie pło-
mienny hymn młodzieży: „Hej do apelu”.

W ciszy wieczornej echo tych pieśni, jak
grzmot piorunu uderzyło o drzewa i skały,
a odbite od nich załamało się i rozprysło na
tysiączne echa, które długo, długo szumiały
i błąkały się po jarach i lasach, aż skończyły
nareszcie w przepaściach i w ciemnych szcze-
linach wśród skał.

... Ranek. Gęsta mgła spowiła ziemię sza-
rym całunem, a dojmujący chłód, idący od mgły,
dreszczem przejmował ciało. U źródła w zi-
mnej jak lód wodzie myli się druhowie. Na-
stępnie zbrali się tak, jak wczoraj, na leśnej
polanie, aby podziękować Stwórcy za noc
minioną szczęśliwie i za łaski, wyświadczone
każdemu... — Znowu z młodzieńczych piersi
hymnem uwielbienia, witającym rodzący się
dzień, wyrwała się radosna pieśń: „Kiedy
ranne wstają zorze...” — i echem rozgłośnym
popłynęła we mgłę, aż zcichła i znikła w od-

dali. Po śniadaniu wymarsz. — Ścieżką przez
„siodełko“ podążyli druhowie grzbietem Babiej
Góry na szczyt, „Djablakiem“ nazywany. Pro-
wadzący pokazywał im po drodze różne oso-
bliwości Babiej Góry. Od „zbojnickich grot“
po miękkich mchach, poprzez gęste krzaki
kosodrzewiny, zdążali na szczyt. Stanęli wresz-

Druhowie stowarzyszenia młodzieży w Zawoji.
Wśród druhów Ks. Kanonik Górkiewicz, ks. sekretarz gene-
ralny Pankiewicz i patron A. X. Kielboń.

cie u celu! U stóp ich nagie skały, a wo-
koło nich przewalały się bezkresowe mokre
mgły. Umilkły rozmowy, jakiś dziwny chłód
wieczności i wiew ogromu przestrzeni powiał
na młode dusze. Po odpoczynku na szczycie
wycieczka zeszła na „siodełko“, które od-
dziela t. zw. „Małą Babią Górę“ od „Djablaka“
i tam miało się odbyć zebranie S. M. P. W o-
gromnej ciszy dzwoniącej w uszach, właści-
wej wysokim górcom, rozległy się uroczyste
wypowiedziane słowa hasła młodzieży: „Dru-
howie hasłem naszym jest służyć Bogu i Oj-
czyźnie: przez cnotę, naukę i pracę“. Grom-
kie „Gotów!“ krótkie a silne wyrwało się
z ust druhów, a skały przeciągłem echem
... tów — ... tów — ... — odpowiedzieli
tysiącznymi głosami. Następnie druhowie od-
śpiewali „My chcemy Boga“, a drh. Stan. Pa-
leczyński z Tarnawy Dolnej wygłosił z odczu-
ciem piękną deklamację „Do druhów!“ Zko-
lei z zainteresowaniem wysłuchali druhowie
pięknego odczytu: „Babia Góra i jej położe-
nie“, wygłoszonego przez W. Bartyzela. Jeden
z druhów z Zawoji wygłosił piękną deklama-
cję: „Do Młodych“ (Adama Asnyka). Wreszcie
odśpiewaniem „Hej do apelu“ zakończono
pierwsze zebranie S. M. P. na Babiej Górze.

Juhasi, wypasające bydło na halach, zwa-
bieni rozgłośnym śpiewem, przybyli zdyszani,

stanęli niedaleko i z zaciekawieniem przyglądali się i przysłuchiwali: „Co to za wiecie tu wyprawiają?” — Grupa turystów, zdążająca na szczyt Babiej Góry, stanęła nieopodal druhów, odbywających swoje zebranie i długo... długo... przez cały czas zebrania — udawała, że czyta w ciszy trzy słowa... zamieszczone na tablicy orjentacyjnej...

Po zakończeniu zebrania druhowie wrócili z powrotem do schroniska, gdzie wygłodnieli, z wielkim apetytem zjedli swój obiad, a na-

stępnie, spoczywając, dzielili się z sobą nawzajem przeżytemi wrażeniami...

Schylające się słońce, przypomniało druhom, twardą konieczność powrócenia do szarej pracy codziennej... Wracali więc młodzi druhowie do swych domowych pieleszy, umocnieni na duchu, pełni wspomnień i wrażeń.

W. B.

KUPUJCIE KALENDARZ DZWONU NIEDZIELNEGO NA ROK 1931.

CO NAM PISZA?

Z Mogilan

Otwarcie Ochronki.

Parafję Mogilańską zamieszkuje większa ilość murarzy i robotników. Małe dzieci są dlatego pozbawione opieki i nadzoru, zwłaszcza w porze letniej, gdy rodzice udają się do różnych zajęć w Krakowie i w okolicy. Oddawna dawał się więc odczuwać brak ochronki dla małych dzieci.

Pewne grono osób, myślących o podniesieniu Mogilan, postanowiło dążyć do otwarcia ochronki. W tym celu zawiązał się miejscowy Komitet dla opieki nad ochronką, w skład którego wchodzi P. Olga z Konopków hr. Tyszkiewiczowa, jako prezesowa, Władysława Kromerówna, kierowniczka szkoły, jako sekretarka i Stanisława Szunalska poczmistrzyni, jako skarbniczka, K. proboszcz Józef Mazurek, p. Stanisław bar. Konopka, właściciel Mogilan i inni. — Komitet wynajął dom „Kółka rolniczego”, położony tuż obok kościoła parafialnego i przeznaczył na ochronkę. — Do przeprowadzenia koniecznych adaptacji i do urzędzenia ochronki przyczyniła się znaczną subwencją, krakowska Rada powiatowa. — Nadto krakowskie Tow. Szkoły ludowej przyrzekło przyczynić się stałą subwencją do utrzymania ochronki (jako przedszkola T. S. L.) — Krakowskie SS. Kanoniczki św. Ducha podjęły się prowadzenia ochronki.

Po ukończeniu wszystkich przygotowań nastąpiło uroczyste otwarcie ochronki dnia 4 paźdz. b. r. Aktu poświęcenia dokonał Ks. kan. Józef Mazurek, proboszcz miejscowy. Uroczystość zaszczylił swoją obecnością P. Gustaw Orłowski, starosta krakowski, p. Dr. Antoni Górny, inspektor szkoły, p. Stan. bar. Konopka, Matka generalna SS. Kanoniczek św. Ducha, grono nauczycielskie, dzieci i ich rodzice i ludność miejscowa.

Do ochronki zapisało się i uczęszcza około 40 dzieci, w wieku przedszkolnym. — Do utrzymania ochronki przyczynia się komitet dla opieki nad ochronką i ludność miejscowa.

Z Kęt

W niedzielę dn. 9 listopada odbyło się w tut. parafii poświęcenie dzwonów przez Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Stanisława Rosponda.

Po uroczystej Sumie, odprawionej przez Ks. Prof. Tadeusza Włodygę, zebrali się liczni parafianie u bram kościoła wraz ze swym pasterzem Ks. Dr. Adolfem Włodkiem, oczekując na przybycie Najprzewiel. Ks. Biskupa. O 11^{1/4} przybył Tenże wraz ze swym bratem Ks. Prof. Kaz. Rospondem i Ks. Dr. Janem Hajdugą administr. kości. św. Wojciecha w Krakowie witany wystrzałami moździerzowymi. Wśród szpalerów młodzieży szkolnej i członków tut. Stowarzyszenia wszedł Najdostojniejszy Gość do rzeźniście oświetlonego kościoła, a następnie udał się na miejsce, gdzie znajdowały się dzwony pięknie przystrojone zielenią. — Wokoło dzwonów zgromadzili się chrestni rodzice i liczni wierni, pragnąc być świadkami tej rzadkiej w parafii uroczystości.

Po poświęceniu w gorących słowach przemówił do zebranych Najprzewielebniejszy Ks. Biskup, podnosząc zasługi miejscowego Duszpasterza Ks. Dr. Włodka, który tyle dokłada starań około upiększenia świątyni Pańskiej i udoskonalenia dusz swych parafjan.

Po udzieleniu błogosławieństwa pasterskiego udał się Najczcigodniejszy Ks. Biskup na plebanję. Przy bramie plebańskiej Wł. Edward Jazęczek burmistrz tut. podziękował Najdostojniejszemu Gościowi za ten zaszczyt, jaki spotkał miasto Kęty, iż w swych murach mogło powitać po raz pierwszy Najprzew. Ks. Biskupa, jedna zaś z dziewczynek szkolnych wręczyła kwiaty.

Należy podkreślić nadzwyczajną ofiarność tut. parafjan, którzy w ubiegłym roku nie żałowali grosza na odnowienie kościoła, w tym zaś roku nie szczędzili mienia na sprawienie nowych dzwonów, które swym doniosłym głosem będą głosić chwałę Bożą nie tylko obecnym, ale i przyszłym pokoleniom.

Z Chocini

Jak wszystkie, tak i kat. Stowarzyszenia Młodzieży Pol. w Chocini usilnie pracują nad podniesieniem poziomu rolnictwa u siebie i w okolicy. Ostatnio urządziło własną wystawę rolniczą.

Grupa młodzieży kat. stowarzyszeń młodzieży w Chocini koło Wadowic, nagrodzona na wystawie przysposobienia rolniczego. W pośrodku patron X. Kmiecik.

Ilustracja przedstawia grupę nagrodzonych druhow i druchen z władzami Stow. Ks. Kmiecikiem z dyr. Gondkiem i p. Kaczmarezykówną na czele.

Dnia 29. X. urządziło O. T. R. w Wadowicach pow

rolniczą wystawę konkursową, na której I. nagrodę za ogólną pracę organizacyjną, I. za wychodowane ziemniaki i II. za najpiękniejszą kukurydzę otrzymały kat. Stow. Młodzieży w Choczni.

Niez.

CO SŁYCHAĆ W ŚWIECIE KATOLICKIM?

Rekolekcje w Watykanie.

W niedzielę dn. 23-go bm. w Watykanie rozpoczęły się rekolekcje, w których weźmie udział Ojciec św. i prałaci Kurji. Rekolekcjami będą kierować i wygłoszą konferencje ojcowie Jezuiti.

Dzieło Apostołów Chorych, jako przyczynek do Akeji Katolickiej.

Na skutek polecenia JEm. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda w większych parafjach archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej poczęto urządzać rekolekcje dla chorych na wzór Niemiec i Holandji. Rekolekcje takie cieszą się ogromnem uznaniem nie tylko ze strony chorych, ale i zdrowych parafjan, przynoszą bowiem wielką ulgę cierpiącym.

25-lecie Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie.

Z okazji 25-lecia istnienia Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich w Warszawie zarząd główny na posiedzeniu w dniu 10-go ub. m. postanowił urządzić uroczystość jubileuszową w dniach 7 i 8 grudnia rb. z programem następującym: dn. 7. XII. przyjazd delegatów z prowincji i konferencje o sprawach organizacyjnych; dn. 8. XII. nabożeństwo w kościele św. Marcina o godz. 10-ej i akademja uroczysta o godz. 12-ej.

Katolickie stowarzyszenia młodzieży polskiej mają w „Dzwonie Niedzielnym” stałego i oddanego im przyjaciela.

Z Ziemi Świętej.

Studnia Samarytanki ma być sprzedana.

Od pewnego czasu w Jerozolimie krążą pogłoski, że prawosławni Grecy mają zamiar sprzedać studnię, wykopaną przez Jakóba na polu Sichem u wejścia do pięknej doliny, która oddziela Garizim od Hebal. Studnia ta, którą nazywają również Studnią Samarytanki na pamiątkę wzruszającej rozmowy, jaką prowadził przy niej Zbawiciel z mieszkanką Samarii, była zawsze przedmiotem wielkiej czci ze strony chrześcijan, żydów i mahometan. Według świadectwa św. Hieronima, już na początku V wieku stał tam kościół. Persowie oszczędzali go, gdyż nie leżał na drodze ich marszu. Zburzył go prawdopodobnie Haken około r. 1010. Na jego ruinach krzyżowcy wzniesli piękną świątynię o trzech nawach, którą Grecy prawosławni przed kilku laty poczęli odbudowywać. Nie mogą oni jednak uskutecznić swego zamiaru ponieważ brak im środków.

Studnia Samarytanki znajduje się w krypcie. Ma ona obecnie 32 m. głębokości; w czasie lata kilkakrotnie wysycha.

Rozwój ruchu rekolekcyjnego w Niemczech.

Związek niemieckich diecezjalnych sekretariatów rekolekcyjnych (Arbeitsgemeinschaft Deutscher Diözesan — Exerzitiensekretariate) stwierdza, że w ostatnim roku Niemcy miały

Niewysłany list

Było już po ósmej wieczorem, kiedy ksiądz Jan wracał z lokalu stowarzyszenia młodzieży na samotną wikarówkę. Zwyczajnie odprowadzała go do domu wesoła gromada druhów, ale dziś, kiedy ich zawiadomił, że z dniem dzisiejszym rozwiązuje stowarzyszenie z powodu zbyt szczupłej liczby członków, druhowie pospuszczali głowy, ledwie ten i ów głucho jakoś wyrzekł ostatnie „gotów” i milczkiem wszyscy opuścili głuchą salę stowarzyszenia.

Ksiądz Jan, wracając do pustego domu był jakiś smutny, zły na siebie i na wszystko na świecie. Omal że nie płakał. A na dobitkę na świecie panowała listopadowa szaruga a w takie dni ksiądz Jan miewał ból głowy.

— Więc to na to — myślał ksiądz Jan — już trzeci miesiąc dzień w dzień chodzę wieczorem do stowarzyszenia, na to kruszyłem kopie z przeciwnikami, żeby dziś po trzech miesiącach wysiłków mied w stowarzyszeniu aż 11 druhów? Sto siedmdziesiąt numerów we wsi, dobra setka chłopaków wałęsa się po drogach, a ja ich

miałem dziś w stowarzyszeniu raptem dziewięciu. — Dobrze mi mówił wczoraj ks. proboszcz: „jegomość, jegomość, młodzi jeszcze jesteście i zdaje się wam, że dokonacie cudów, ja tu pracuję już od 25 lat, wszystkich tych chłopaków chrzcilem, próbowałem nieraz ich zebrać i piękne przemówienia przygotowałem z mądrych książek, a wszystko na nic. Daremna szarpanina, tu stowarzyszenie się nie utrzyma. O! harmonję im dać do ręki, o! piłkę do kopania albo karabin. toby jeszcze przyszli, ale i to nie na długo, bo im się wnet sprzykrzy. O! jegomość weźcie się lepiej do nauki, boście coś o doktoracie teologii wspominali, kiedyście tu przed 3 miesiącami przyszli.”

— Złote serce ten ks. proboszcz — myślał z rozczuleniem ksiądz Jan — chlapiąc po błoćci samym środkiem drogi.

Zrobiło się mu na sumieniu jakoś spokojniej. Tak, dziś z temi figlami już się skończyło, jutro wysyłam do sekretariatu jeneralnego stowarzyszeń młodzieży raport, że z wiedzą ks. proboszcza stowarzyszenie młodzieży rozwiązałem, bo tu się nic zrobić nie da. Niechże sobie dalej po drogach wystawają, niech się z harmonjami włóczą, zresztą — niech robią co chcą. Zajmę się zato

przeszło 100.000 rekolektantów, a z tego przeszło 21.000 w samej tylko diecezji monastyrskiej, która pod względem ruchu rekolekcyjnego zajmuje pierwsze miejsce wśród wszystkich biskupstw niemieckich.

Zgon uczonego kapłana.

Dnia 18-go bm. zmarł w wieku lat 86 jeden z najwybitniejszych socjologów katolickich, ks. dr. Józef Biederlack T. J.

Zmarły uczony w ciągu długich lat był profesorem uniwersytetu Gregorjańskiego w Rzymie i uniwersytetu w Innsbrücku.

Katolicy a sekty protestanckie w Stanach Zjednoczonych.

Najsilniejszą grupą religijną w Stanach Zjednoczonych są katolicy, którzy liczą przeszło 20 milionów dusz. Wprawdzie do protestantyzmu przyznaje się 30 milionów obywateli amerykańskich, ale protestanci tamtejsi rozpadają się na mnóstwo sekt, z których tylko pięć posiada więcej niż po jednym milionie zwolenników. Najliczniejsza jest sekta metodystów, gdyż ma ona 8 milionów wyznawców. Inne grupy, jak „spirytyści”, teozofowie, „wolnomysliciele Ameryki” itd. itd. (wyliczanie mogłoby trwać bez końca) — są niewielkie. Zwartą całość stanowią żydzi, których jest 4 miliony. 68 milionów mieszkańców Stanów Zjednoczonych nie przyznaje się wcale do wiary; doprowadził je do tego liberalny, skłócony wewnętrznie adogmatyczny protestantyzm.

Walka z Kościołem w Jugosławii.

W Jugosławii sroży się gwałtowny przy pomocy wszelkich środków władzy prowadzony, kulturkamp przeciwko Kościołowi katolickiemu. Zagranica mało wie o nim, ponieważ

więcej duszami parafjan, przysiadę fałdów i za dwa lata doktorat mam w kieszeni.

Wszedł do pustego mieszkania, zapalił lampę i dokończył kapłańskie pacierze. Potem nastawił budzik na jutro i ziewnął, ale więcej nudów, niż z ochoty do spania. Tak, bez wątpienia na spoczynek jeszcze za wcześnie, zwykle o tej porze bywał jeszcze w stowarzyszeniu wśród druhow, — rozmawiali, radzili, grali w warcaby czy loteryjkę,

Przypomniał mu się raptem dziewięć wesołych, młodych twarzy, przypomniały się mu ich napół obrażone, napół rozżalone miny, kiedy usłyszeli jego dekret o rozwiązaniu stowarzyszenia — i coś jakby lekki wyrzut sumienia targnął za serce.

— Miejże rozum, człowieku — zaczął się znowu uspakajać ksiądz Jan — czy na to skończyłeś wydział na uniwersytecie, na to siedziałeś w seminarjum duchownym pięć lat, żeby się może bawić w loteryjkę z dziewięciu wiejskimi dryblasami, którzy ci do tego mogą poprostu lada dzień dmuchnąć ze stowarzyszenia?

Psu na buty taka robota — pomyślał ksiądz Jan, założył na uszy słuchawki radjowe, rozparł się wygodnie w krześle i słuchał...

Właśnie jakiś profesor uniwersytetu kończył swój uczony wykład o tem, ile istnieje na świecie

cenzura, rozciągająca się nawet na prywatne listy, przyjmuje wszelkie wiadomości, przeznaczone dla innych krajów. Jak wszędzie, tak i w Jugosławii terenem walki jest szkoła. Idąc za wzorem francuskim, władze dążą do szkoły neutralnej, czyli do szkoły państwowej, nastawionej wrogo względem religii „Ulepszone” ustawa szkolna z lipca 1930 r. całkowicie uzależniała przyjmowanie nauczycieli do szkół katolickich od dobrej woli władz ministerjalnych. Do wsi katolickich posyła się prawosławnych nauczycieli serbskich i odwrotnie nauczycieli katolickich umieszcza się w okręgach prawosławnych. Inspektorami katolickich szkół prywatnych są prawie wyłącznie prawosławni Serbowie. Szykany wobec szkolnictwa katolickiego możnaby cytować bez końca

Prasa katolicka podlega najsurowszej cenzurze i nie może odpowiadać na ataki innych pism, wymierzone przeciw Kościołowi i Papieżowi.

Ten kulturkampf jest inscenizowany przez masonerię serbską, za której plecami stoi wolnomularstwo francuskie. Prezes gabinetu Živković jest wolnomularzem wyższego stopnia.

Spóźnione powołania kapłańskie.

W paryskim seminarjum duchownym studjuje obecnie 112 kleryków o spóźnionem powołaniu kapłańskim. Niektórzy z pośród nich zajmowali poważne stanowiska społeczne. Szczególnie licznie są reprezentowani oficerowie: jeden był pułkownik, jeden dowódca bataljonu, sześciu kapitanów, 12 poruczników, 26 podporuczników i 4 oficerów marynarki. Wśród pozostałych znajduje się 5-ciu techni-

gatunków pajaków. — Ksiądz Jan się uśmiechnął — Ciekawym, czy też ten uczony na swoim wykładzie uniwersyteckim ma więcej słuchaczy jak ja w moim stowarzyszeniu? — Po tem zapytaniu zrobiło się mu jakoś weselej.

Za chwilę słuchał opery z dalekiej obcej stolicy, — ot, nauka, muzyka to przynajmniej godne kulturalnego człowieka, a nie przestawanie z zasmarowanymi Staszkami czy Mačkami.

Na drugi dzień pod wieczór napisał ksiądz Jan obszerny list do sekretariatu generalnego stowarzyszeń młodzieży. Opisał dokładnie, ile w stowarzyszeniu włożył pracy, dobrej woli, ochoty, a nawet i pieniędzy i jakie z tego wszystkiego rezultaty? Jednastu stowarzyszonych, dwanaście zebrań tygodniowych, dwóch druhow odpawiało rekolekcje zamknięte, jedenastu przystąpiło na święto młodzieży do spowiedzi i Komunji św., a reszta wsi gdzie? Widocznie, że stowarzyszenia nie prowadzą do celu, młodzież nie jest do nich przywiązana, starsi o nie nie dbają, — może zresztą w innej parafii jest lepiej, ale tu nic się nie da zrobić. — Wobec tego prosiłby sekretariat, żeby z dniem dzisiejszym uważał stowarzyszenie tujejsze za rozwiązane.

ków, 5 inżynierów, 6 adwokatów, jeden, inspektor finansowy i jeden dyrektor fabryki.

Sprawa bibliotek parafjalnych we Francji.

Komitet diecezjalny w Lille na odbytem niedawno zgromadzeniu dorocznem zajmował się szczegółowo kwestją bibliotek parafjalnych. Stwierdzono, że diecezja posiada już bardzo dużo takich bibliotek; ilość tomów w każdej z parafij waha się od 1.500 do 2.000 egz. Liczba abonentów stale wzrasta, co tłumaczy się większem zainteresowaniem się książką ze strony ludności wiejskiej. Zgodzono się jednogłośnie, że sprawa rozbudowy systemu bibliotek parafjalnych jest palącym nakazem chwili.

Zakłady i seminarja misyjne w Polsce.

Zgromadzenie XX. Misjonarzy św. Rodziny ma za cel swój, aby tak w kraju jak i zagranicą wśród pogan szerzyć Królestwo Chrystusowe. Specjalnem zaś zadaniem jest kształcenie młodzieńców w późniejszym już wieku (od 14—25 lat) na księży misjonarzy. Warunki przyjmowania do nowicjatu dla kleryków są: ukończone studia gimnazjalne i powołanie do stanu zakonnego; dla braciszków oprócz skromnej wyprawy wymaga się znajomości jakiego rzemiosła.

Warunki przyjęcia uczniów-studentów do szkoły misyjnej zgromadzenia XX. Misjonarzy św. Rodziny są: głęboka pobożność, zdrowie, zamiar poświęcenie się Bogu w stanie zakonnym w służbie misyjnej.

Adresować: Przew. Ks. A. Kuczera, M. S. F., prowincjał. Górka-Klasztorna, poczta Łobżenica, Wojew. Poznańskie.

Skończył ks. Jan długi, żółcią pisany list, zaadresował, nalepił znaczek. Spojrzał na zegarek. Dziś już zapóźno, nie odejdzie, jutro wrzuci do skrzynki pocztowej i będzie miał święty spokój. Zostawił list na biurku.

Tego samego wieczora po kolacji wracał ksiądz Jan z plebanji na wikarówkę. Mimowoli oczy uciekły w stronę domu parafjalnego, w którym dziś było ciemno. Oczywiście do sali stowarzyszenia nie poszedł. Nie było poco. Wrócił do domu.

Tego wieczora czuł się jakoś bardzo źle, nie mógł sobie poprostu znaleźć miejsca, dlaczego on w domu a nie w sali stowarzyszenia? Otworzył brewjarsz, ale nawet modlić się nie mógł. W rozrządzeniu rzucił okiem na obraz przedstawiający Pana Jezusa wśród młodzieży, — tyle razy patrzył na ten obraz i nic, a dziś obraz ten poprostu go prześladował. Ksiądz Jan nie mógł sobie znaleźć miejsca. Zamknął niedokończony brewjarsz i siadł w zamyśleniu.

Przesiedział tak dobre pół godziny.

Z zamyślenia wyrwał go hałas w sieni, za

Rolnik już od młodości musi nadłuchiwać jak trawa rośnie. (Fotografia z Bieńczyc koło Krakowa).

Odpowiedzi redakcji.

P. K. Św. Katarzyny ze Sieny przypada 30 kwietnia, a nie jak mylnie w nrze 47 podaliśmy 25 listopada. P. M. Zetowska nie umieścimy.

Na okres Bożego Narodzenia.

Alfreda Nowakowskiego **Jasełka** w 3 aktach, w 4 odsłonach. Zamawiać w Kat. Związku Młodz. Rękodz. i Przemysłowej w Sanoku. Czysty zysk przeznaczony na wybudowanie katol. Bursy rzemieślniczej w Sanoku.

chwilę zapukano do drzwi.

„Proszę” — krzyknął.

Weszła gromadka chłopaków. Weszli trochę nieśmiało i stanęli niedaleko drzwi.

Ksiądz Jan podszedł do nich i spytał jak zwykle: co mi powiecie chłopcy? — Wystąpił prezes i tak z obawą, ale i z jakąś iskrą radości w oczach powiedział: bo, proszę księdza patrona, myśmy uchwalili, że przecież jednak w naszej parafii stowarzyszenie być musi, byłoby nam bez niego jakoś dziwnie... przyprowadziliśmy nawet dwóch nowych członków, a za miesiąc będzie nas jeszcze więcej, prosimy, żeby ks. Patron z nami do sali stowarzyszenia poszedł...

Księdza Jana coś doświadczyło z gardła... mógł ły. W milczeniu włożył zarzutkę i poszedł rażno z ucieszoną gromadą.

Listu do sekretariatu stowarzyszeń młodzieży do dziś dnia jeszcze nie wysłał. Chowa go na pamiętkę.

Doktoratu także jeszcze niema w kieszeni, ale za to w stowarzyszeniu ma bezmałą kopę dobrych, dzielnych druhów.

Na błędnych drogach

Kampanja bezbożników przeciwko Bożemu Narodzeniu już się zaczęła.

Komunikują nam z Moskwy, że związek bezbożników sowieckich na specjalnych kursach w Leningradzie wyszkolił już 300 agitatorów, którzy niebawem mają rozjechać się do poszczególnych okręgów, aby w związku ze zbliżającym się świętem Bożego Narodzenia przeprowadzić kampanję antyreligijną. Hasłem bezbożników jest: „Nikt do kościoła w Boże Narodzenie!”

Postanowiono również wzmocnić akcję antyreligijną w innych krajach Europy.

Zbyteczna i szkodliwa usługowość żydowska.

Od pewnego czasu redakcja i administracja „*Głuboker Leben*“ (jeszcze nie mogą zapomnieć, że to nie jest Głębokoje, a Głębokie) w Głębokiem rozsyła elukubrat bluźnierczy, napisany przez niejakiego Sz. Bogina a wydany przez bibliotekę Próżańskiego p. t. „*Od Jezusa do Lenina*“ do wszystkich księży (adresując: „*W. P. Księdzowi...*“), nauczycieli i inteligencji wiejskiej. Ma to być obiektywne przedstawienie religii, rodziny, kapitalizmu i marksizmu w świetle obiektywnej socjologii, a w rzeczywistości podstępnie toruje drogi bolszewizmowi. Sam tytuł zaś wskazuje, jak autor odnosi się do wiary chrześcijańskiej.

Tolerancja religijna u socjalistów.

Podczas obrad sobrania bułgarskiego socjaliści zgłosili interpelację z powodu zobowiązania pary królewskiej, że wszystkie swe dzieci wychowywać będzie w religii rzymskokatolickiej. Zobowiązanie to ma być, zdaniem interpelantów, sprzeczne z artykułem 38 konstytucji bułgarskiej.

Oto dokument, jak socjaliści w praktyce uznają wolność sumienia.

Sekciarstwo w Czecho-Słowacji.

Po katolikach obecnie i kalwini słowaccy występują przeciw panoszeniu się sekciarstwa, które, według oświadczenia pewnego zebrania kalwińskiego, ma swe źródło w nieokiełznanej próżności wielu jednostek. Ostatnio władze znów zatwierdziły nową sektę — „kościół wolnych braci“. W Czechach w ostatnich czasach ożywioną agitację prowadzi sekta „*Następców apostołów Pawła i Jana*“, której nowopozyskani zwolennicy nazywani są „*wice-apostołami*“.

Który Zakład Dobroczynny zechciałby przyjąć do siebie kobietę w wieku lat 87, względnie zdrową, dobrą katoliczkę, — czyto za niewysoką opłatą, czy za jednorazową wpłatą, spełni prawdziwie chrześcijański miłosierny uczynek. — Łaskawe zgłoszenia uprasza się składać w redakcji tego pisma pod „*Miłosierdzie*“.

Poradnik lekarski

Mleko z punktu widzenia higienisty

(Dok).

Wreszcie wspomniećby należało jeszcze i o tem że szkodliwy wpływ wywierać mogą na mleko muchy a także psy, koty i td., a to dlatego, że za ich pośrednictwem mleko z łatwością może ulec zakażeniu jużto bakterjami chorobotwórczymi już też zarodkami robaków (tasiemce), które bardzo często gnieźdzą się w kanale pokarmowym psa czy kota. — Dla udowodnienia, że wynikające stąd niebezpieczeństwo jest istotne, przytoczę choćby taki, znany mi przypadek, gdzie u pewnej osoby po wypiciu mleka, które kosztował poprzednio piesek, wystąpiły objawy tasiemca. — A więc ze względu na zdrowie powinno się unikać wszelkiej zażyłości z psami czy kotami, chociażby na sympatię zasługiwały! Tak mleko jak i wogóle wszelkie pokarmy oraz sprzęty kuchenne winny być niedostępne dla zwierząt! — To samo powiedzieć należy w odniesieniu do much, które stanowią poważny czynnik w szerzeniu się spraw zakaźnych. — A teraz spróbujmy, na podstawie powyższych uwag, odpowiedzieć na pytanie — czy można decydować się na spożywanie mleka w stanie surowym? Aby odpowiedź mogła brzmieć twierdząco, musimy odnieść ją do mleka, otrzymanego w warunkach, odpowiadających wszystkim wymogom higieny, które wyluszczyliśmy. — Ponieważ jednak rzadko mamy możność upewnienia się, że dane mleko nie zasługuje pod względem higien. Wartości na potępienie, zatem wysoce lekkomyślną rzeczą byłoby używanie mleka zakupionego u pierwszej lepszej przekupki w stanie surowym i zwłaszcza karygodnym byłoby karmienie takiem mlekiem dzieci. — A zatem mleka, którego pochodzenia i losów dokładnie nie znamy, używajmy tylko po przegotowaniu, byśmy nie zasługiwali na zarzut, że igramy z własnem zdrowiem! — W zakończeniu pragnę zwrócić uwagę na jeszcze jeden fakt. — Oto obok omówionych szkodliwości istniejące jeszcze czynnik, który nietylko wybitnie zmniejsza wartość mleka, ale czyni je wręcz trującą, mogącą w niejednym wypadku spowodzić objawy śmiertelnego otrucia. Mam tu na myśli fałszowanie mleka w cenach oszukańczych przy pomocy różnorodnych środków chemicznych. — Wykrycie tego rodzaju zbrodniczych manipulacji z mlekiem, które stanowią przestępstwo surowo karalne, w niejednym razie, niestety, jest niemożliwe nawet dla wprawnego oka, a i smakiem zwykle zdemaskować się nie daje! Jeśli jednak rodzi się jakiegokolwiek przypuszczenie, że dane mleko uległo sfalszowaniu, należy bezwarunkowo wstrzymać się od jego użycia i przekazać próbkę tego mleka do zbadania chemicznego, a w razie, jeśli analiza chemiczna potwierdzi słuszność przypuszczenia, należy o wypadku powiadomić władze policyjne, wzgl. sanitarne, by oszusta, lekceważącego sobie cudze zdrowie i życie, spotkała przykładna kara. *Władysław Sierostawski cand. med.*

Z POLSKI I ZE ŚWIATA

Ostateczny wynik wyborów do Sejmu Rzplitej. Według ostatecznych obliczeń z wyborów do obecnego Sejmu Rzplitej BBWR (Nr. 1) otrzymał 248 posłów, Stron. Narodowe (Nr. 4) — 64 posłów, Katol. Blok Ludowy (Nr. 19) — 14 posłów, Centrolew 76 posłów, Ukraińcy 21, Niemcy 5, Żydzi 8, komuniści 5 i inni (listy miejscowe). 3 posłów Ze stronnictw, należących do centrolewu, socjaliści otrzymali 24 posłów, Wyzwolenie 15, Stronnictwo Chłopskie 18, Piast 14 i NPR 10 posłów.

Zwycięstwo partii rządowej jest ogromne, natomiast centrolew poniósł klęskę. W poprzednim sejmie centrolew liczył 163 posłów, obecnie ma zaledwie połowę. Korzystnym objawem wyborów jest spadek posłów niemieckich z 20 w poprzednim sejmie do 5 obecnie. Również ukraińcy stracili 19 posłów, dalej komuniści, a także Żydów obecnie jest mniej o połowę. Tak znaczne osłabienie niepolitycznych partij ułatwi pracę przyszłemu sejmowi.

Podobno stronnictwa chłopskie zamierzają w przyszłym Sejmie utworzyć jednolity klub chłopski bez socjalistów.

Niewybrani posłowie. Wyniki z wyborów do obecnego Sejmu są wprost „senzacyjne“. Nadzieje, pokładane przez wiele stronnictw opozycyjnych, zupełnie zawiodły. Najgorzej jednak wyszły stronnictwa chłopskie, należące do centrolewu, ponieważ socjaliści w podziale zagarnęli największą część mandatów. Również wielu wybitnych działaczy, kilkakrotnie wybieranych na posłów do poprzednich sejmów, zostało bez mandatu. — Ze znanych w całej Polsce nie wejdą do sejmu: b. marszałek Rataj i Szydłowski z Piasta, Diamond, Kwapiński, Dubois, Stańczyk i Kuryłowicz z PPS; Popiel z NPR., Stolarski, Bagiński, Graliński, Kosmowska i Kalinowski z Wyzwolenia, dr. Pieracki ze Stron. Narodowego, Jaworowski i Prausowa z Frakcji Rewolucyjnej.

Wybory do senatu. Głosowało na ogół niewiele osób, nawet poniżej połowy uprawnionych za wyjątkiem poznańskiego (80%).

W Warszawie lista nr. 1 zdobyła 3 mandaty, nr. 4—1, w wojewódz. poznańskim nr. 1—2, nr. 4—2, nr. 7—2, Niemcy 1, na Pomorzu nr. 1—1, nr. 4—1, nr. 7—1, Niemcy 0. W woj. krak. (przypuszczalnie) nr. 1—2, nr. 4—1, nr. 7—2, Żydzi bez mandatu.

Wybory do sejmu śląskiego wprowadziły duże zmiany w składzie sejmu. B.B. uzyskało 19 mandatów (dawniej 10), Blok Korfantego 19 (16), Niemcy 7 (16), socjaliści polscy i niemieccy 3 (5), komuniści 0 (2).

Uwięzieni w Brześciu zostali przewiezieni do więzień w Warszawie, inni do Grójca niektórzy mają być wypuszczeni za kaucją.

Wynik wyborów na terenie Województwa krakowskiego; uprawnionych do głosowania 803.665 oddało głosy 530.376 z tego 1 uzyskała gło-

sów 322.439 mandatów 5, 4 głosów 31.211 mandatów 0, 7 głosów 159.412 mand. 2, Żydzi (14) głosów 12.977 mand. 0.

Ogólny wynik z listy państw. senatorów (1) 62 możliwe że będzie 75, 4 mandatów 10, 19 mandatów 2, Centrolew mandatów 13.

Komunikacja samolotowa w zimie. W ciągu tegorocznej zimy samoloty kursować będą nadal codziennie z wyjątkiem niedziel na następujących linjach w obu kierunkach: Warszawa — Bydgoszcz, Warszawa — Gdańsk, Warszawa — Lwów, Warszawa — Kraków i Warszawa — Poznań. Trzy razy w tygodniu: Lwów — Gałacz — Bukareszt, Kraków — Berno — Wiedeń i Kraków — Wiedeń. Zarząd Polskich Linij Lotniczych udzielać będzie zniżek od 40 do 50% normalnych cen biletów od 15 listopada b. r. do 15 marca 1931 r. Samoloty w zimie będą ogrzewane; dzięki temu pasażerowie nie potrzebują się ubierać specjalnie ciepło.

Wybory do sejmu gdańskiego. W dniu naszych wyborów do Sejmu na terenie wolnego miasta Gdańska odbyły się wybory do sejmu gdańskiego. Hitlerowcy zdobyli 12 mandatów, centrum katolickie 11, socjaliści 19, nacjonaliści 10, Niemcy gdańscy 7, komuniści 7 mandatów. Polskie partie zdobyły zaledwie 2 mandaty. Polacy w poprzednim sejmie na 120 posłów posiadali 3 mandaty; do nowego sejmu, który będzie liczył tylko 72 posłów, będą mieli 2-ch przedstawicieli. Jest to oznaka przyrostu głosów polskich w Gdańsku.

Jaką będziemy mieli zimę? Astronomowie angielscy przepowiadają, że obecna zima będzie nadzwyczaj śnieżna. Już w grudniu mają być duże mrozy i śniegi. Z początkiem grudnia mają być obfite deszcze i szybkie wichry. Uczeń angielski przepowiadają jednak, że zima będzie krótka.

Młodzieży nie wolno palić papierosów. Władze wojewódzkie w Poznaniu wydały zakaz palenia papierosów przez młodzież, poniżej lat 16, na ulicach, w miejscach publicznych i t. p. Winni przekroczenia tego zakazu pociągani będą do odpowiedzialności karnej, a nawet mogą być skazani do domu poprawy. Jest to zupełnie słuszne i godne uznania urządzenie, wydane w trosce o zdrowie i dobre wychowanie młodzieży.

Cztery nowe cmentarze w Warszawie. Ponieważ cmentarze warszawskie nie mają już miejsca na nowe groby, dlatego magistrat stolicy zamierza założyć cztery nowe cmentarze w dzielnicach: na Rakowcu, na forcie Czerniakowskim, na Grochowie i na Żeraniu. Na cmentarze te ma być ogólnie oddane 171 hektarów.

Monopol wyrobu zapalek wydzierżawiony Szwedom. W ostatnim czasie Ministerstwo Skarbu podpisało w Warszawie umowę o pożyczkę ze szwedzką spółką zapalczaną. Monopol wyrobu zapalek został wydzierżawiony Szwedom na

20 lat. Wzajemnie za to Szwedzi użyli Pol-
sce pożyczki 32,400.000 dolarów na dość cięż-
kich warunkach. — Projekt wydzierżawie-
nia, oraz zaciągnięcie pożyczki musi zatwier-
dzić Sejm. Należy jeszcze zaznaczyć, że ceny
zapałek ustala co pół roku polski Minister
Skarbu.

Dla radjosluchaczy

Środa 26. 11. — 16:15 1) Kwadrans dla najmłod-
szych: Ant. Bogusławski „Sto lat temu w listopadzie”.
2) Program dla dzieci starszych: Feljeton H. Mościckie-
go „Z dzieciennych lat Mickiewicza”. 16:45 Muzyka
z płyt gramofonowych. 17:15 „Mickiewicz” (w 75 rocz-
nicę zgonu) — prof. dr. St. Pigoń. Transmisja z Wilna.
17:45 Koncert orkiestry P. R. pod dyr. Ozimińskiego.
20:30 Transmisja ze Lwowa: „Ver Sacrum”. (Utwór
muzyczny Mieczysława Sołtyśa na orkiestrę, chóry z u-
działem solistów), Kwadrans literacki. Sześć przypo-
wieści — Adama Mickiewicza. 22:15 Płyty gramofonowe.

Czwartek 27. 11. 12:35 7-my koncert szkolny
z Filharmonii Warszawskiej, ork. pod dyr. J. Ozimiń-
skiego, Adam Dobosz (tenor) Tadeusz Zygałdo (skrzyp-
ce) i prof. L. Urstein (akomp) 14:30 „O czym wiedzieć
powinna dobra gospodyni” (Dlaczego dzieci nie mają
apetytu — wygl. p. Marja Morzkowska. 17:15 „Forma
obchodów uroczystych w Polsce i zagranicą” — prof.
Adam Fischer. 19:10 Giełda rolnicza. 19:25 Płyty gra-
mofonowe. 20:00 Feljeton „Pokolenie Piasta” — p. red.
Zdzisław Dębicki. 21:30 Słuchowisko z Wilna „Legion”
St. Wyśpiańskiego (2 fragmenty). 22:15 Koncert Micha-
łowicza (Wiolonczela).

Piątek, dn. 28. 11. — 15:50 Lekcja języka francuskie-
go. Lektor p. Lucien Roquigny. 16:15 „Z życia Polskich
Zespołów Śpiewaczych „Komunikat Rady Głównej Zjed-
noczenia Polskich Związków Śpiewaczych i Muzycznych”.
16:30 Muzyka z płyt gramofonowych. 17:15 „W rocznicę
Wyśpiańskiego” prof. dr. Tadeusz Sinko! Transmisja
z Krakowa 17:45 Orkiestra Mandolinistów pod dyr. Szcze-
głowa 19:10 Giełda rolnicza. 20:15 Koncert symfoniczny
z Filharmonii warszawskiej. Ork. pod dyr. Fitelberga.
Stanisława Korwin - Szymańska (sopran) prof. Józef
Turczyński (fortepian). W programie muzyka polska.

Sobota 29. 11. 8:45 Transmisja z Wilna. Msza
i koncert organowy. 12:00 Capstrzyk z Belwederu (go-
dzina warunkowa) 12:30 Transmisja z Filharmonii
Warszawskiej 16:00 Słuchowisko dla młodzieży: 1) „W So-
plicowie” — pióra Marji Dynowskiej, 2) Koncert dla
młodzieży. 17:00 Akademia z Politechniki Warszawskiej.
Marrycem 19:25 Feljeton o Maurycem Mochnackim. 19:40
Muzyka z płyt gramofonowych. 20:00 Audycja muzyczno-
literacka, związana z Obchodem Listopadowym.

Niedziela 30. 11 — 9:30 Nabożeństwo z kościoła
na Woli (ks. Biskup Gall) i założenie kamienia wę-
gielnego pod pomnik gen. Sowińskiego, w związku
z 100 letnią rocznicą powstania listopadowego. 11:30
Uroczysta zmiana warty w Belwederze 13: Transmisja
II-giej części Poranku z Filharmonii Warszawskiej 14:
Odczyt 14:20 Muzyka 14:30 Audycja rolnicza z muzyką
„Coś ważnego, o cem na wsi mówią i myślą”. 15:40 Pro-
gram dla dzieci: „Andrzejki” — obrazek słuchowiskowy
pióra Lucyny Krzemienieckiej. 16: Skrzynka pocztowa
— Dr. Marjan Stępowski. 16:20 Muzyka. 16:40 „Nowe
metody badania mózgu” — prof. dr. Siedlecki. 17:15 „Wia-
domości przyjemne i pożyteczne” — Dyr. Szczepan
Mędrzecki. 19:25 „O Antku z Mokotowa i cesarzewiczu
Konstantym” — red. Morszyński. 19:40 Muzyka. 20:30
Koncert popularny. 21:10 Maurycy Mochnacki: „Atak
spiskowców na Belweder”. 22 P. Antoni Potocki: „Pa-
miątki polskie w Paryżu”. 22:15 Duet wokalny Broni-
sława Marwid-Giżycka (sopran) 9 Łucja Czochowicz
(kontralt).

Poniedziałek 1. 12 — 15.50 Lekcja języka fran-
cuskiego. Lektor Lucien Roquigny 16. 15 Program dla

dzieci starszych: „Hallo, ogród zoologiczny w Warsza-
wie pyta was, jak nazwać małego „rysia” (Konkurs
z nagrodami) Program dla młodzieży: „Opowieść o my-
sim króliku” Adolfa Dygasińskiego (wygl. p. Gwido
Trzywdar-Rakowski). 17. 15. „Publiczność rzymskich te-
atrów” — prof. dr. Gustaw Przychocki. 17.45. Koncert
20. 00. Przegląd najnowszych wydawnictw. 20. 30 Kon-
cert. 22. 15. Muzyka.

Wtorek 2. 12. — 12. 5. Poświęcenie fabryki Philipsa
w Warszawie. 12. 50 Muzyka. 15. 35. Kobiety w lotni-
ctwie, red. Z. Trzeńska-Kosterbina. 16.15. Muzyka.
17.15. „Wileńsko-nowogrodzka skarbnica zabytków”
p. St. Lorenz. 17. 45. Koncert popularny symfoniczny
w wyk. Ork. Filharmonii. 19. 10. Giełda rolnicza. 19.
25. Muzyka 19. 50 Z opery Warszawskiej „Laënk” De-
libes’a. — Retransmisje ze stacyj zagr.

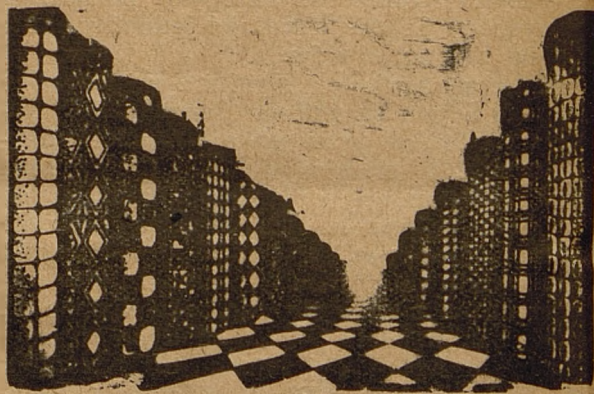
Od 30-tu lat

kupuje się z pełnem zaufaniem

LINOLEUM

Ceraty, dywany wełniane, chodniki,
firanki, narzuty, kapy na łóżka

wielkim wyborze po cenach fabrycznych

w 50-ciu własnych Filjach
PRZEMYSŁ -- LINOLEUM
Kraków — Rynek Główny 10

Warszawa
Marszałkowska 143

Bielsk
Wzgórze 20.

Komunikaty.

W ostatnich latach w okresie Bożego Narodzenia
różni niepowołani obiegają w Krakowie mieszkania ka-
toliczków, ofiarując opłatki na stół wigilijny. Ponieważ
od wieków w naszym katolickim narodzie opłatki roz-
nosili po domach kościelni lub organiści kościołów pa-
rafialnych, a kwoty, składane przy tej okazji przez pa-
rafjan, stanowiły wypełnienie obowiązku parafjan, przy-
czyniając się do utrzymania ich przy kościołach,
dlatego ostrzega się katoliczków Krakowa, że nikt inny
nie ma prawa nosić opłatek po domach, tylko kościelni
lub organiści naszych kościołów parafialnych.

Aby uniknąć oszustw, a niepowołanym zamknąć mo-
żność wprowadzenia parafjan w błąd — należy żądać
od przynoszącego opłatki wylegitymowania się poświad-
czeniem od ks. proboszcza, opatrzonym pieczęcią pa-
rafjalną.

S. M. P. na terenie diecezji krakowskiej

Dzieło Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży na terenie diecezji krakowskiej, dzięki poparciu swego dostojnego założyciela i protektora Księcia Metropolity Sapiehy, rozwija się i rośnie. Po dwunastu latach działalności Związku diecezjalnego wszędzie już znana jest nazwa S. M. P. Związek rozrósł się i obejmuje 148 Stowarzyszeń chłopców a 146 Stowarzyszeń dziewcząt, łącząc około 8 i 1/2 tysiąca młodzieży, śmiało można powiedzieć najlepszej, najwyższej stojącej wśród tych mas rolniczych i robotniczych, czy pod względem oświatowym, czy pod względem moralnym.

Ta armia młodej Polski, rokrocznie zapisuje cyfry dobitnie przemawiające do starszego pokolenia o idealach młodzieży. O ducha religijnym, o zdrowym kierunku wychowania świadczy 547 wspólnych Komunii św., 96 seryj rekolekcyjnych i czwartej już serii rekolekcyj zamk. Zdobywając podstawy charakteru w nauce Pana Jezusa, tworzy lepszą przyszłość Polski.

W ostatnim roku i w tym dziale pokażne cyfry zanotowano a mianowicie: 2.128 wykładów, 139 bibliotek z przeszło 17 tys. książek, przeszło 2 i 1/2 tys. deklamacyj, 1.113 obchodów, 3.235 abonowanych egzemplarzy Przyjaciela Młodzieży i Młodej Polski a 209 Kierownika Stowarzyszeń.

Rozwija się też praca oświatowa rolnicza. Ostatni rok osiąga wprost olbrzymią liczbę, bo ponad 700 uczestników w konkursach rolniczych, a Stowarzyszenia zdobywają 24 nagród międzyzespołowych i organizacyjnych, oraz bardzo wiele indywidualnych, przyznanych powiatom, wybranym przez Ministerstwo Rolnictwa. Dla dziewcz-

częt zorganizowano oprócz tego 33 kursy gospodarstwa domowego.

Idzie i praca obywatelska 710 ćwiczących w hufcach p. w. Rozwija się i wychowanie fizyczne, notując 190 samych zawodów sportowych, tężeje organizacja i manifestuje swe ideały na zlotach, których w roku bieżącym odbyło się 7 po wszystkich okręgach przy udziale około 3 tysięcy druhow.

Ale to jeszcze nie wszystko. Jeszcze jest wiele do zrobienia. Jeszcze niema takiej współpracy między starszym społeczeństwem a młodzieżą, jaka być powinna. Jeszcze druga połowa parafii i wiosek nie zorganizowała u siebie Stowarzyszeń. Niech tegoroczne „Święto młodzieży” pchnie tę pracę. Niech ona rozwija się rośnie i tężeje na chwałę Bogu i pożytek Polsce.

Oplatki wigilijne. Zarząd Parafii św. Anny w Krakowie zawiadamia uprzejmie P. T. Parafjan, że były kościelny, zwolniony 1 sierpnia b. r. nie ma upoważnienia do roznoszenia opłatków w obrębie tutejszej parafii.

Specjalny gatunek o pierwszorzędnej jakości

KARPI oraz inne gatunki żywych **RYB**
sprzedaje codziennie

K. OGORZAŁY

Kraków, ul. Szczepańska 11, Tel. 130-04.

Dla P. T. restauracji, hoteli itp. odpow. rabat.

FISHARMONJE, KRAJOWE I ZAGRANICZNE
od cen najniższych:
FÖSTFR SZKIELSKI
MUSTEL WYBRANSKI,
także używane
HELENA SMOLARSKA
KRAKÓW, SZEWSKA 9.

OBRAZKI KOLENDOWE

artystyczne, duży wybór, ceny niskie — 100 sztuk
zł. 1'20, 1'50, 1'80, 2'00 — 2'50, 3—3'50, 4—5. Różań-
ce, medaliki, krzyżyki, łańcuszki, obrazy, krzyże,
figury **poleca**

STANISŁAW RĄB

Kraków, Sławkowska 4.

BLEDNICE

BRAK KRWI USUWA Mra Krzysztoforskiego
WINO CHINOWO-ŻELAZISTE

z orłem na maladze białopiętnej
reguluje słabość kobiece, dodaje siły, podnieca apetyty, przy-
czynia krwi, położnicom zadziwiająco szybko przywraca siły,
a szczególnie polecane przez lekarzy w chorobach płucnych, po
przebytych ciężkich chorobach, przy osłabieniu ogólnym, ober-
waniu, braku ochoty do życia, nudnościach, zawrotach głowy,
wyczerpaniu, fizycznym i umysłowym. Do nabycia w aptekach
i drogeriach gdzie niema zamawiać wprost z fabryki we własnym
interesie, by ustrzec się przed podróbkami, — żądać wyraźnie

Mra Krzysztoforskiego

WINO CHINOWO-ŻELAZISTE Z ORŁEM.

Ceny z opłatą pocztą i opakowaniem są następujące

2 fl. mniejsze zł. 6 || 5 fl. mniejsz. zł. 13
1 fl. podwójna zł. 5 || 5 fl. podwójn. zł. 22

FABRYKA CHEMICZNA M. KRZYSZTOFORSKI,
Tarnów, ul. Towarowa 10.

WAŻNE DLA WIELEB. XX.

PROBOSZCZÓW I KLASZTORÓW

Czyści czysto chemicznie i odnawia dy-
wany kościelne, obrusy, koronki, — kapy,
ornaty. Farbuje i czyści chemicznie wszel-
kie materiały wełniane, półwełniane, je-
dwabie itd. Czyści i farbuje ubrania itd.

Pralnia i farbiarnia chemiczna

„S Ł O Ń C E“

Kraków-Podgórze Józefińska L. 28

Pod kierunkiem wybitnych sił fachowych

Ceny niskie! Ceny niskie!

Artystyczna pracownia haftów kościelnych

R. M. ANIOŁÓWNY

(z długoletnią praktyką)

KRAKÓW - PODGÓRZE, UL. PODSKALE 16.

wykonuje:

Sztandary narodowe i religijne, chorągwie, hafty
kościelne, oraz restauruje staroż. zabytki.

MAGAZYN NOWOSCI DLA PANÓW

STANISŁAW BIGOSZ

KRAKÓW, KARMELICKA 12

poleca po cenach przystępnych:

bieliznę męską kolorową, ciepłą, pyjamy, ka-
pelusze, krawaty i t. d. w dużym wyborze.

KRAKOW**Tow. Handl.****REIM****Sp. z O. O.****RYNEK 37.**

Sport zimowy
Sanki, saneczki
Narty — Ski
oraz wszelkie przybory
do tychże

Kalosze i śniegowce
męskie, damskie i dziecięce.
Waleczki do drzwi i okien
Rogożki w największym
wyborze
Aparaty do golenia Gillett

LAKIERY — pokosty
Szczotki — pendzle
Oliwa do świecenia
Kadzidło kościelne

Przybory bilardowe
Kule — kręgielki
Kije — skórki
Szachy — szachownice
domina, karty, warcaby.

Bielizna męska i damska ciepła i letnia, pończochy weł.
w ogromnym wyborze, skarpetki, rękawiczki,
chusteczki do nosa, fartuchy i czepki dla służby
— — poleca — —

ZOFJA AKSAKOWA**Kraków, ul. Wiślna 4.**

Na składzie wszelkie przybory do szycia i robót ręcznych.

LUDWIK TOMASZEWICZ**OPTYK****Kraków ul. Florjańska L. 2. Telef. 103-09**

Poleca najtaniej:

Okulary, binokle, barometry,
barografy, lornetki teatralne
i polowe. Okulary wykonuje się
na recepty P. T. lekarzy.

CZAPKI, STUDENCKIE BERETY, KAPELUSZE
SZKOLNE RAKUSKI, KOSZULE MĘSKIE I CHŁOPIĘCE

POLECA**PRACOWNIA CZAPEK****ZWIĄZKU POLSKICH KOBIET****KRAKÓW, PLAC SZCZEPAŃSKI 3**

(nad Drobnerem).

MARJA KULINOWSKA**Kraków, Sławkowska 13.**

Skład płócien, bielizny, haftów kościelnych
i własna wytwórnia kołder.

NARZĘDZIA
ogrodnicze
stolarskie
ślusarskie
introligatorskie
Oferty na

NACZYNIA
aluminjowe
emaljowane
cynowane
mleczarskie
żądanie.

W. HALSKI

Skład towarów żelaznych Kraków
Centrala ul. Szewska 23, Filja Su-
kienice 21 — 22 poleca po niskich
cenach w dużym wyborze

ŁÓŻKA
umywalnie
wanny

maszyny do prania gwoździe, śruby
wyżymaczki siatki, druty
Wysyłki na prowincję odwrotnie.

OKUCIA

budowlane
meblowe

PRZEDPŁATA WYNOŚI:
Na rok 8 zł. na pół r. 4 zł. na kwart. 2-20.
Numer pojedynczy 20 gr.
W Ameryce 2 dolary. — We Francji 40 fr.
W Danii 7 koron.
Każdorazowa zmiana adresu 15 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kraków, ul. Straszewskiego 1. 18
Nr. P. K. O. 404.712 — Nr. Telefonu 128-20.
Reklamacje niezapłacone wolne są od
opłaty pocztowej.

CENY OGŁOSZEN:
Cała strona 150 zł. — pół strony 75 zł.
Czwórć " 40 " — ósemka " 20 "
Za jednolamowy wiersz mm. 80 groszy.
W tekście 2 razy drożej. —

Firma Alfred Machnicki**Kraków, Mikołajska 5**

poleca: Różańce kokowe na łańcuszku i na nitce, drewnia-
ne, kościane, imitacje perły, szklane i t. p. — Książki do
nabożeństwa od 25 gr., oprawne w skórę, płótna, papier,
Krzyże ścienne i do postawienia dla Szkół, Szpitali
i Urzędów. — Figurki białe i kolorowe od 18 cm. do
1-20 cm. — Medaliki aluminjowe różne, alpacowe, arty-
styczne, oksydowane, dla Sodalicyj — Ryngrafy — Krzy-
żki zwykłe niklowe, oksydowane od najmniejszych do
22 cm. wysokości, zakonne — Obrazki krajowe i fran-
cuskie, różne od 1-20 za setkę — Lichtarze, kropielniczki
niklowe i porcelanowe — Kanony, Dyplomy Sodalicyjne
Przyjmuje się obrazy do oprawy po najniższych cenach.

Pierwszorządny Zakład Pogrzebowy**„CONCORDIA“****JANA WOLNEGO****Pl. Szczepański 2. Telef. 103-21.**

urządza pogrzeby od najskromniejszych do naj-
wspanialszych, przeprowadza ekshumacje i prze-
wozy zwłok do wszystkich krajów.

Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa.

Urzędowi parafjalnym**PIECZĄTKI** wszelkiego ro-
dzaju z figurkami

Świętych patronów wykonuje

POLSKI ZAKŁAD RYTOWNICZY**J. WALENTA, KRAKÓW**

Sławkowska 3 (Hotel Saski).

Za redakcję odpowiada Ks. Władysław Długosz. Za Administrację odpowiada Ks. E. Lubowiecki.

Drukarnia „Powściągliwość i Praca” w Krakowie — ul. Kazimierza Wielkiego 95.